

IZVJEŠĆE O PREPORUKAMA ZA POLITIKU I PRAKSU

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Metodologija istraživanja	7
3. Rezultati istraživanja	12
3.1. Odredba o obrazovanju odraslih	12
3.2. Ažuriranje digitalnih i andragoških vještina	18
3.3. Alternativni i kreativni modeli	24
3.4. Stavovi niskokvalificiranih odraslih osoba	30
4. Glavni nalazi fokus grupa	35
5. Alati za ponovno uključivanje odraslih u obrazovanje	42
6. Alati za uključivanje odraslih u cjeloživotno učenje	43
7. Alati za održavanje fokusa kod odraslih učenika	44
8. Digitalni alati u obrazovanju odraslih	45
9. Preporuke za kreatore politika	46
10. Zaključci	52

1. UVOD

Projekt Erasmus+ “One Step Up” ima za cilj revolucionirati obrazovanje odraslih diljem Europe identificiranjem i provedbom najboljih praksi, inovativnih i učinkovitih strategija za uključivanje niskokvalificiranih odraslih osoba u cjeloživotno učenje. Ovo sveobuhvatno izvješće objedinjuje uvide iz fokus skupina i uredskog istraživanja provedenih u osam zemalja: Litvi, Francuskoj, Poljskoj, Češkoj, Irskoj, Portugalu, Cipru i Hrvatskoj. Primarni je cilj stvoriti inkluzivan i učinkovit sustav obrazovanja odraslih koji se bavi jedinstvenim izazovima s kojima se suočavaju niskokvalificirane odrasle osobe i promiče kontinuirano učenje.

Ovaj sažetak sumira ključne nalaze i preporuke projekta “One Step Up”, pružajući plan za kreatore politika za poboljšanje sustava obrazovanja odraslih diljem Europe.

Obrazovanje odraslih igra ključnu ulogu u poticanju osobnog i profesionalnog razvoja, nudeći pojedincima priliku za stjecanje novih vještina, poboljšanje znanja i poboljšanje zapošljivosti. To je posebno važno za niskokvalificirane odrasle osobe koje se često suočavaju sa značajnim preprekama u pristupu mogućnostima učenja. Te prepreke mogu uključivati financijska ograničenja, nedostatak vremena zbog radnih i obiteljskih obveza, ograničenu dostupnost odgovarajućih tečajeva, a ponekad i nedostatak samopouzdanja ili motivacije za povratak u okruženja za učenje koja su ranije možda bila zastrašujuća ili nedostupna.

Osobni razvoj: Obrazovanje odraslih potiče osobni rast i samoispunjenje. Osnažuje pojedince da ostvare svoje osobne ciljeve, poboljšaju svoju kvalitetu života i učinkovitije doprinesu svojoj obitelji i zajednici. Cjeloživotno učenje potiče kritičko razmišljanje, samopouzdanje i sposobnost prilagodbe promjenjivim okolnostima.

Profesionalni razvoj: Na tržištu rada koje se brzo razvija, kontinuirano učenje ključno je za održavanje zapošljivosti. Obrazovanje odraslih pruža mogućnosti za stjecanje novih vještina, nadogradnju postojećih i stjecanje kvalifikacija koje mogu dovesti do boljih izgleda za zapošljavanje i napredovanje u karijeri. To je posebno važno u industrijama koje prolaze kroz tehnološke promjene, što zahtijeva od radnika da budu u tijeku s najnovijim razvojem.

Socijalna inkluzija: Obrazovanje odraslih promiče socijalnu inkluziju pružanjem mogućnosti učenja marginaliziranim skupinama, uključujući niskokvalificirane odrasle osobe. Pomaže premostiti jaz između različitih društveno-gospodarskih skupina nudeći svima priliku da poboljšaju svoj obrazovni status i u potpunosti sudjeluju u društvu.

Ovo je izvješće strukturirano kako bi pružilo detaljnu analizu praksi obrazovanja odraslih u zemljama sudionicama, s naglaskom na sljedeća ključna područja:

Glavni nalazi istraživanja: Istraživanje provedeno u okviru projekta „One Step Up“ ističe različite pristupe obrazovanju odraslih u osam europskih zemalja. Ključni nalazi ukazuju na to da, iako se usvajaju inovativni i fleksibilni modeli učenja, i dalje postoje zajedničke prepreke kao što su financijska ograničenja, jazovi u digitalnoj pismenosti i društvena stigma.

Alati za ponovno uključivanje odraslih u obrazovanje: Ponovno uključivanje odraslih koji su bili izvan obrazovnog sustava zahtijeva prilagođene pristupe. U izvješću se raspravlja o različitim alatima i strategijama koje su se pokazale učinkovitim u vraćanju odraslih u učenje. To uključuje upotrebu praktičnih aplikacija, inicijative za učenje u zajednici i fleksibilno zakazivanje kako bi se prilagodili životima odraslih polaznika.

Alati za uključivanje odraslih u cjeloživotno učenje: Održavanje uključenosti u cjeloživotno učenje ključno je za kontinuirani osobni i profesionalni razvoj. U izvješću se ispituju alati i metode koji dugoročno pomažu u održavanju interesa i motivacije odraslih učenika. To uključuje suradničke radionice, platforme za socijalno učenje i personalizirane putove učenja.

Alati za zadržavanje fokusa odraslih učenika: Kako bi se osiguralo da odrasli učenici ostanu usredotočeni i predani svom studiju, važno je koristiti strategije koje sprječavaju umor i održavaju interes. U izvješću se navode učinkovite tehnike kao što su kratka razdoblja učenja, samoprocjena i redovite stanke. Također naglašava važnost interaktivnih aktivnosti i jasnih ciljeva učenja.

Digitalni alati u obrazovanju odraslih: Integracija digitalnih alata u obrazovanje odraslih ključna je tema u cijelom izvješću. Raspravlja se o prednostima platformi za e-učenje, interaktivnih medija i programa koje podržava umjetna inteligencija. Ovi alati pružaju fleksibilnost i pristupačnost, olakšavajući odraslim učenicima da se uključe u obrazovne sadržaje.

Projekt “One Step Up” naglašava kritičnu potrebu za inovativnim i fleksibilnim pristupima u obrazovanju odraslih. Provedbom preporuka iz ovog izvješća kreatori politika mogu stvoriti inkluzivnije i učinkovitije obrazovne sustave koji promiču cjeloživotno učenje i osnažuju niskokvalificirane odrasle osobe da ostvare svoj puni potencijal. Ovo izvješće ima za cilj poslužiti kao vrijedan resurs za nastavnike, kreatore politika i dionike uključene u obrazovanje odraslih, pružajući plan za poboljšanje mogućnosti učenja i poticanje kulture kontinuiranog osobnog i profesionalnog razvoja.

2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Projekt “One Step Up” koristio je sveobuhvatnu i višestruku istraživačku metodologiju za prikupljanje detaljnih podataka o praksama, alatima i strategijama obrazovanja odraslih u osam europskih zemalja: Litvi, Francuskoj, Poljskoj, Češkoj, Irskoj, Portugalu, Cipru i Hrvatskoj. Ova metodologija kombinirala je kvalitativne i kvantitativne metode istraživanja, uključujući fokus grupe, istraživanje i komparativnu analizu.

Fokus grupe

1. Odabir sudionika:

- Svaka je zemlja organizirala fokus grupe sa sudionicima odabranim na temelju njihovog iskustva i uključenosti u obrazovanje odraslih. To je uključivalo mješavinu stručnjaka za obrazovanje odraslih, donositelja politika i niskokvalificiranih odraslih polaznika.

Fokusne skupine u osam zemalja uključivale su ukupno 60 sudionika:

- **Litva:** Fokusna skupina u Litvi sastojala se od 8 sudionika, uključujući stručnjake za obrazovanje odraslih i donositelje politika.
- **Francuska:** Francuska fokus grupa uključivala je 10 sudionika, s mješavinom edukatora odraslih, kreatora politike i niskokvalificiranih odraslih učenika.
- **Poljska:** U Poljskoj je fokus grupa imala 7 sudionika, prvenstveno edukatore odraslih i predstavnike obrazovnih institucija.
- **Češka Republika:** Fokusna skupina za Češku Republiku uključivala je 9 sudionika, s naglaskom na edukatore odraslih i kreatora politika.

- **Irska:** Fokusna skupina u Irskoj imala je 5 sudionika, uključujući regionalne edukatore odraslih koji rade s niskokvalificiranim odraslim osobama.
- **Portugal:** Fokusna skupina Portugala sastojala se od 6 stručnjaka koji rade u obrazovanju odraslih.
- **Cipar:** Ciparska fokus grupa uključivala je 8 sudionika, s naglaskom na nastavnike i predstavnike obrazovnih institucija.
- **Hrvatska:** Fokusna skupina u Hrvatskoj sastojala se od 7 sudionika, uključujući stručnjake za obrazovanje odraslih i kreatore politika.

Svaka fokusna skupina bila je strukturirana kako bi se olakšale dubinske rasprave o dobrim praksama, inovativnim alatima, strategijama angažmana, izazovima i preporukama politika u obrazovanju odraslih.

Ova raznolika skupina sudionika pružila je širok raspon perspektiva, obogaćujući nalaze i osiguravajući da prikupljeni uvidi budu reprezentativni za različite kontekste i iskustva u obrazovanju odraslih.

2. Struktura fokus grupa:

- Fokusne skupine bile su strukturirane kako bi se olakšale otvorene i dubinske rasprave o različitim aspektima obrazovanja odraslih. Svaka sesija uključivala je odjeljke o dobrim praksama, inovativnim alatima, strategijama angažmana, izazovima i preporukama politike.
- Moderatori su vodili rasprave, osiguravajući da svi sudionici imaju priliku dati svoj doprinos i da razgovori ostanu usredotočeni na ključne teme.

3. Prikupljanje podataka

- Razgovori su snimljeni i transkribirani kako bi se uhvatile nijanse razgovora.

- Dokumentirane su i analizirane povratne informacije sudionika kako bi se utvrdile zajedničke teme i jedinstveni uvidi.
- Posebna pažnja posvećena je specifičnim potrebama i iskustvima niskokvalificiranih odraslih osoba, osiguravajući da njihovi glasovi budu istaknuti u nalazima.

Uredsko istraživanje

1. Pregled literature:

- Proveden je sveobuhvatan pregled postojeće literature o obrazovanju odraslih, uključujući akademske radove, dokumente o politikama, evaluacije programa i izvješća međunarodnih organizacija.
- Pregled literature pružio je teorijski okvir za analizu i pomogao u kontekstualizaciji nalaza fokus grupe.

2. Komparativna analiza:

- Istraživanje uključivalo je komparativnu analizu programa i politika obrazovanja odraslih u osam zemalja.
- Analiza se usredotočila na utvrđivanje sličnosti i razlika u pristupima, izazovima i ishodima.
- Ključna područja fokusa uključivala su nacionalne programe za ažuriranje digitalnih i andragoških vještina, uključivanje niskokvalificiranih odraslih osoba i inovativne modele poučavanja.

3. Izvori podataka

- Podaci su dobiveni iz vjerodostojnih i relevantnih izvora, uključujući vladine publikacije, obrazovne ustanove i nevladine organizacije.
- Istraživački tim je osigurao da svi podaci budu ažurni i da točno prikazuju trenutno stanje obrazovanja odraslih u svakoj zemlji.

Analiza podataka sadržavala je tematsku analizu, sintezu nalaza i validaciju.

1. Tematska analiza:

- Podaci iz fokus grupa i istraživanja analizirani su tematskom analizom, koja je uključivala identifikaciju, analizu i izvještavanje o obrascima unutar podataka.
- Teme su kategorizirane u ključna područja kao što su dobre prakse, alati za angažman, izazovi i preporuke politika.

2. Sinteza nalaza:

- Sastavljeni su nalazi fokusnih skupina i istraživanja kako bi se pružio sveobuhvatan pregled praksi obrazovanja odraslih u zemljama sudionicama.
- Ova sinteza omogućila je identifikaciju sveobuhvatnih trendova i razvoj međudržavnih preporuka.

3. Validacija

- Preliminarni nalazi podijeljeni su sa sudionicima fokusnih skupina i drugim dionicima radi validacije. Povratne informacije korištene su za doradu analize i osiguravanje točnosti i relevantnosti zaključaka.

Etička razmatranja i ograničenja

Projekt “One Step Up” pridržavao se strogih etičkih smjernica kako bi se osigurao istraživački integritet. Informirani pristanak dobiven je od svih sudionika fokus grupe, koji su bili u potpunosti informirani o svrsi, metodama, korištenju podataka i njihovim pravima. Ta je transparentnost poticala okruženje povjerenja i otvorenosti.

Povjerljivost je bila najvažnija. Identiteti sudionika i osobni podaci anonimizirani su kako bi se omogućila slobodna i iskrena rasprava bez straha od posljedica. Svi podaci, uključujući snimke i transkripte, bili su sigurno pohranjeni i dostupni samo istraživačkom timu, održavajući integritet prikupljenih podataka.

Transparentnost sa sudionicima održavala se tijekom cijelog istraživačkog procesa. Sudionici su bili informirani o napretku studije i načinu korištenja njihovih doprinosa, jačajući etičke temelje i potičući suradnju.

Unatoč sveobuhvatnom pristupu, moraju se priznati određena ograničenja. Relativno mala veličina uzorka fokus grupa možda ne predstavlja u potpunosti širu populaciju odraslih učenika i nastavnika, što zahtijeva oprez u tumačenju nalaza. Opseg istraživanja dokumentacije možda nije obuhvatio sve relevantne programe, posebno lokalizirane ili novo razvijene, što potencijalno ostavlja praznine u podacima. Kulturne razlike između zemalja sudionica također bi mogle utjecati na nalaze, komplicirajući izravne usporedbe i generalizacije.

Ukratko, iako je projekt „One Step Up“ koristio robusnu i etičku metodologiju, prepoznavanje tih ograničenja ključno je za razumijevanje konteksta i primjenjivosti rezultata istraživanja. Kombinacija rasprava u fokusnim skupinama i opsežnog istraživanja pružila je vrijedne uvide i informirane preporuke za politiku, osiguravajući da su nalazi pouzdani i relevantni za poboljšanje praksi i politika obrazovanja odraslih.

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

3.1. ODREDBA O OBRAZOVANJU ODRASLIH

Istraživačka komponenta projekta “One Step Up” uključivala je sveobuhvatnu komparativnu analizu pružanja obrazovanja odraslih u zemljama sudionicama. Ova se analiza usredotočila na utvrđivanje nacionalnih programa i inicijativa posebno usmjerenih na niskokvalificirane odrasle osobe, ispitujući njihovu strukturu, provedbu i učinkovitost.

Ključna područja:

- **Digitalne i andragoške vještine:** Sve su zemlje naglasile važnost ažuriranja digitalnih i andragoških vještina među nastavnicima u obrazovanju odraslih. Taj je fokus ključan kako bi obrazovanje odraslih postalo fleksibilnije i dostupnije, posebno za niskokvalificirane odrasle osobe koje se mogu suočiti s dodatnim preprekama u pristupu tradicionalnim obrazovnim resursima.
- **Državno financiranje:** Većina zemalja utvrdila je vladine poticaje ili programe usmjerene na potporu obrazovanju odraslih. Ti programi često uključuju financijsku potporu i za nastavnike i za učenike, pružajući resurse potrebne za poboljšanje obrazovnih ishoda i stope sudjelovanja.
- **Izazovi:** Zajednički izazovi diljem zemalja uključuju financijska ograničenja, pitanja zadržavanja i nedovoljnu promociju programa obrazovanja odraslih. Ti izazovi mogu ometati učinkovitost i doseg inicijativa za obrazovanje odraslih, posebno za niskokvalificirane odrasle osobe kojima može biti potrebna dodatna podrška.

Nalazi po državama

Hrvatska: Zaželi – Program zapošljavanja žena financiran iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.“, ovaj projekt ima za cilj poboljšati izgleda za zapošljavanje marginaliziranih žena, posebno starijih žena, onih s nižim obrazovnim kvalifikacijama i onih koji se suočavaju s društvenim izazovima.

- *Prednosti:* Ciljane mogućnosti zapošljavanja, integracija marginaliziranih žena u radnu snagu.
- *Nedostaci:* Izazovi u održavanju zaposlenja nakon projekta.

- *Mogućnosti:* Potencijal širenja, izgradnja mreža.
- *Izazovi:* Otpor lokalnih zajednica.
- *Učinak:* Poboľšane profesionalne kompetencije, poboľšana kvaliteta obrazovanja.
- *Elements for One Step Up:* Osnaživanje marginaliziranih skupina ciljanim zapošljavanjem i osposobljavanjem za vještine.

Cipar: Centri za obrazovanje odraslih pružaju opće obrazovanje odraslih u okviru mogućnosti cjeloživotnog učenja. Program nudi širok raspon predmeta, uključujući jezike, umjetnost, strukovne vještine i osobni razvoj.

- *Prednosti:* Inkluzivni, sveobuhvatni, snažan angažman zajednice.
- *Nedostaci:* Izazovi pristupačnosti u udaljenim područjima.
- *Mogućnosti:* tehnološka integracija, digitalna transformacija.
- *Izazovi:* Obrazovne nejednakosti, promicanje mogućnosti cjeloživotnog učenja.
- *Utjecaj:* Prepoznat kao značajan program s masovnim sudjelovanjem koje premašuje 20.000 građana godišnje.
- *Elementi za One Step Up:* Ponuditi raznovrstan kurikulum, poboľšajte angažman zajednice.

Češka: iGUIDE - Vođenje vlastite karijere program je obrazovanja odraslih i karijerne orijentacije koji integrira inovativne metode poučavanja i resurse poboľšane tehnologijom.

- *Prednosti:* Širok raspon resursa, tehnološka integracija, obuka nastavnika.
- *Nedostaci:* dostupnost resursa, ograničen doseg.
- *Mogućnosti:* međusektorska suradnja, inicijative za digitalnu inkluziju.
- *Izazovi:* Neadekvatno profesionalno usmjeravanje odraslih.
- *Učinak:* Poboľšan pristup alatima tržišta rada, poboľšana podrška planiranju karijere za odrasle.

- *Elementi za One Step Up:* Iskoristiti tehnologiju za pružanje karijernog usmjeravanja, osposobiti edukatore za podršku planiranju karijere.

Francuska: Inicijativa GRETA mreža je javnih obrazovnih ustanova koje nude kontinuirano obrazovanje odraslih, pokrivaju širok raspon tema i sve više nude online tečajeve.

- *Prednosti:* Nacionalni doseg, prilagođena rješenja za obuku, lokalna prilagodba.
- *Nedostaci:* Ograničeni resursi, birokratski procesi, plaćena obuka.
- *Prilike:* Fleksibilni modeli učenja, partnerstva s industrijama.
- *Izazovi:* Potreba za kontinuiranim strukovnim osposobljavanjem, rješavanje ekonomskih nejednakosti.
- *Učinak:* Povećan pristup strukovnom obrazovanju, prilagođena rješenja za osposobljavanje za lokalne potrebe.
- *Elementi za One Step Up:* Implementiranje fleksibilnih modela učenja, razvoj industrijskih partnerstva, poboljšanje procesa certificiranja obuke.

Irska: Inicijativa za povratak obrazovanju (BTEI) potiče odrasle s niskim razinama obrazovanja da se vrate učenju, nudeći fleksibilne tečajeve s nepunim radnim vremenom osmišljene kako bi se prilagodili različitim rasporedima.

- *Prednosti:* Fleksibilnost, prilagođeni programi, socijalna uključenost.
- *Slabosti:* Ograničeni resursi, problemi s zadržavanjem.
- *Mogućnosti:* tehnološka integracija, istraživanje i inovacije, fleksibilni modeli učenja.
- *Izazovi:* Niska razina obrazovanja među odraslima.
- *Učinak:* Povećan pristup obrazovanju za marginalizirane odrasle osobe, razvoj kulture cjeloživotnog učenja.

- *Elementi za One Step Up:* Promicanje skraćenog radnog vremena i fleksibilnih mogućnosti učenja, poboljšanje strategija socijalne uključenosti.

Litva: program “Mogu studirati – mogu raditi” ima za cilj pomoći u jačanju i razvoju profesionalnih i osobnih kompetencija kako bi se olakšao ulazak na tržište rada.

- *Prednosti:* Relevantnost, holistički pristup, kvalificirani tim.
- *Nedostaci:* Ograničen opseg, kratko trajanje projekta.
- *Mogućnosti:* Proširenje projekta, suradnja, razvoj novih usluga.
- *Izazovi:* Nedostatak profesionalnih vještina, poteškoće u pronalaženju posla.
- *Učinak:* 130 uključenih sudionika, 62,3% se vratilo na tržište rada ili u obrazovni sustav.
- *Elementi za One Step Up:* Individualiziranje procesa učenja, pružanje holističke podrške.

Poljska: Centar za socijalnu integraciju (ZND) javna je ustanova koja djeluje u skladu sa Zakonom o socijalnom zapošljavanju i pruža podršku pojedincima koji se suočavaju sa socijalnom isključenošću, uključujući niskokvalificirane odrasle osobe, pružanjem usluga osposobljavanja, obrazovanja i integracije.

- *Prednosti:* Financijska potpora, prilagođeni programi, socijalna uključenost.
- *Slabosti:* Ograničeno financiranje, problemi s zadržavanjem.
- *Mogućnosti:* tehnološka integracija, državna potpora.
- *Izazovi:* Nedostatak osnovnih vještina, socijalna isključenost, nezaposlenost.
- *Učinak:* Poboljšana zapošljivost i socijalna uključenost niskokvalificiranih odraslih osoba.

- *Elementi za One Step Up:* Ponuditi prilagođeno stručno osposobljavanje, individualne planove podrške, holističke usluge podrške.

Portugal: Projekt PRR koji je razvio Citeforma's Qualifica Centre, a financira PRR (Plan oporavka i otpornosti), s naglaskom na poboljšanje pismenosti i promicanje cjeloživotnog učenja.

- *Prednosti:* Financijska podrška, fleksibilnost, prilagođena podrška.
- *Slabosti:* Nedostatak svijesti, ograničen doseg.
- *Mogućnosti:* tehnološka integracija, suradnička partnerstva.
- *Izazovi:* Poboljšanje pismenosti i računalnih vještina, promicanje cjeloživotnog učenja.
- *Učinak:* Poboljšan pristup obrazovanju, razvoj vitalnih vještina, poticanje kulture cjeloživotnog učenja.
- *Elementi za One Step Up:* Pružiti mogućnosti za kontinuirano učenje, podržati odrasle učenike u pristupu obrazovnim resursima.

Nalazi istraživanja ističu i prednosti i izazove pružanja obrazovanja odraslih u zemljama sudionicama. Iako postoji snažan naglasak na digitalnim i andragoškim vještinama, vladinom financiranju i angažmanu zajednice, i dalje postoje zajednički izazovi kao što su financijska ograničenja, problemi s zadržavanjem i pristupačnost. Rješavanje tih izazova ključno je za poboljšanje učinkovitosti i dosega programa obrazovanja odraslih, posebno za niskokvalificirane odrasle osobe. Uvidi dobiveni ovom komparativnom analizom pružaju temelj za razvoj ciljanih preporuka politike i najboljih praksi za poboljšanje sustava obrazovanja odraslih diljem Europe.

3.2. AŽURIRANJE DIGITALNIH I ANDRAGOŠKIH VJEŠTINA

Druga komparativna analiza u okviru projekta „One Step Up“ bila je usmjerena na nacionalne programe usmjerene na podršku nastavnicima u obrazovanju odraslih u ažuriranju njihovih digitalnih i andragoških vještina. Cilj je bio učiniti obrazovanje odraslih fleksibilnijim i pristupačnijim niskokvalificiranim odraslim osobama. Istraživanje je identificiralo ključne inicijative i strategije provedene u zemljama sudionicama i ispitalo njihove prednosti, slabosti, mogućnosti i izazove.

Ključna područja:

Naglasak na digitalnim i andragoškim vještinama: Sve zemlje sudionice istaknule su ključnu važnost opremanja nastavnika u obrazovanju odraslih ažuriranim digitalnim i andragoškim vještinama. Ovaj dvostruki fokus osigurava da nastavnici mogu učinkovito pružati fleksibilno i dostupno obrazovanje odraslih, uključujući moderne digitalne alate i inovativne metodologije poučavanja.

Mogućnosti za suradnju: Nacionalni programi često su isticali potencijal za suradnju s različitim dionicima, uključujući obrazovne institucije, industrije i državna tijela. Takva partnerstva mogu poboljšati dijeljenje resursa, inovacije i ukupnu učinkovitost programa obrazovanja odraslih.

Zajednički izazovi: Unatoč napretku, utvrđeno je nekoliko zajedničkih izazova u svim zemljama. To uključuje ograničenja resursa, financijska ograničenja i potrebu za dosljednom provedbom u različitim regijama. Rješavanje tih izazova ključno je za uspješno skaliranje i održivost tih programa.

Nalazi po državama

Hrvatska: Curriculum globALE sveobuhvatan je program obuke za nastavnike u obrazovanju odraslih koji se usredotočuje na učenje temeljeno na kompetencijama, praktične primjene i pristupe usmjerene na učenike. Obuhvaća module o metodama poučavanja, komunikaciji i evaluaciji u obrazovanju odraslih.

- *Prednosti:* Sveobuhvatni kurikulum, praktične vještine, pridržavanje međunarodnih standarda.
- *Nedostaci:* Nedosljedna provedba, oslanjanje na vanjsko financiranje.
- *Mogućnosti:* Metodologije digitalnog obrazovanja, međunarodna suradnja.
- *Izazovi:* Potreba za specijaliziranom obukom za nastavnike u obrazovanju odraslih.
- *Učinak:* Poboľšane profesionalne kompetencije i poboljšana kvaliteta obrazovanja.
- *Elementi za One Step Up:* Prilagoditi resurse za mikro učenje primjerima iz stvarnog života, koristiti modularnu strukturu za tečajevu osposobljavanja, podijeliti studije slučaja uspješnih praksi obrazovanja odraslih na One Step Up MOOC-u.

Cipar: AdultDigitalUp usmjeren je na poboljšanje digitalne pismenosti među nastavnicima i niskokvalificiranim odraslim osobama, s naglaskom na digitalne i andragoške vještine.

Prednosti: Prilagođeni putevi učenja, certificirana obuka, kombinirano učenje.

- *Prednosti:* Prilagođeni putevi učenja, certificirana obuka, kombinirano učenje.
- *Slabosti:* Ograničen doseg, oslanjanje na vanjsko financiranje, izazovi sudjelovanja.

- *Prilike*: Digitalne inovacije, angažman zajednice.
- *Izazovi*: Potreba za digitalnim vještinama na promjenjivom tržištu rada.
- *Učinak*: Poboľšane digitalne vještine među nastavnicima, povećana svijest putem webinarara.
- *Elementi za One Step Up*: Provođenje sveobuhvatne analize potreba za zahtjevima učenika, organiziranje besplatnih webinarara i informativnih događaja, suradnja s vladinim inicijativama i dionicima.

Češka: STEM je program izgradnje kapaciteta za osoblje u obrazovanju odraslih koji se usredotočuje na motivacijske strategije, tehnike angažmana, digitalne alate, kombinirano učenje i međukulturne kompetencije.

- *Prednosti*: Sveobuhvatna obuka, internetska platforma, smjernice za politiku.
- *Slabosti*: Ograničen doseg, jezične barijere, ograničenja resursa.
- *Prilike*: povećanje, partnerstva, zagovaranje politike.
- *Izazovi*: Nisko sudjelovanje odraslih u učenju.
- *Učinak*: Poboľšane kompetencije nastavnika, poboľšana suradnja s odraslim učenicima.
- *Elementi za One Step Up*: Integriranje motivacijske strategije i tehnike angažmana u programe obuke, upotreba internetske platforme za profesionalni razvoj i suradnju, pružanje smjernica za sustavne promjene u obrazovanju odraslih.

Francuska: Inicijativa GRETA mreža je javnih obrazovnih ustanova koje nude kontinuirano obrazovanje odraslih, pokrivaju širok raspon tema i sve više nude internetske tečajeve.

- *Prednosti*: Nacionalni doseg, prilagođena rješenja za obuku, lokalna prilagodba.
- *Nedostaci*: Ograničeni resursi, birokratski procesi, plaćena obuka.

- *Prilike:* Fleksibilni modeli učenja, partnerstva s industrijama.
- *Izazovi:* Potreba za kontinuiranim strukovnim osposobljavanjem, rješavanje ekonomskih nejednakosti.
- *Učinak:* Povećan pristup strukovnom obrazovanju, prilagođena rješenja za osposobljavanje za lokalne potrebe.
- *Elementi za One Step Up:* Provedba fleksibilnih modela učenja i kombiniranje pristupa učenju, razvoj partnerstva s lokalnim industrijama, poboljšanje postupaka ocjenjivanja i certificiranja za postignuća u osposobljavanju.

Irska: SOLAS je tijelo za daljnje obrazovanje i osposobljavanje koje pruža i financira mogućnosti osposobljavanja odraslih, s naglaskom na digitalne i andragoške vještine.

- *Prednosti:* Financijska podrška, suradnja, regulatorni utjecaj, nacionalni doseg.
- *Slabosti:* Ograničenja resursa, birokratski procesi.
- *Mogućnosti:* tehnološka integracija, istraživanje i inovacije, fleksibilni modeli učenja.
- *Izazovi:* fragmentacija i neučinkovitost u obrazovnom sustavu.
- *Učinak:* Pruža značajne termine za obuku, podržava sustave naukovanja.
- *Elementi za One Step Up:* Razvoj prilagođenih programa profesionalnog razvoja za nastavnike, poticanje inkluzivnih obrazovnih pristupa, upotreba tehnologija za učenje na daljinu, uspostava suradničkih partnerstva s organizacijama u zajednici i poslodavcima.

Litva: Centri za obrazovanje odraslih pružaju opće i strukovno obrazovanje za odrasle, nudeći tečajeve iz različitih predmeta i usredotočujući se na cjeloživotno učenje.

- *Prednosti:* Inkluzivni, sveobuhvatni kurikulum, angažman u zajednici.

- *Nedostaci:* Izazovi pristupačnosti, oslanjanje na državna sredstva.
- *Mogućnosti:* tehnološka integracija, partnerstva u zajednici.
- *Izazovi:* Obrazovne nejednakosti, mogućnosti cjeloživotnog učenja.
- *Učinak:* Povećano sudjelovanje u obrazovanju odraslih, poboljšan osobni i profesionalni razvoj.
- *Elementi za One Step Up:* Razvoj inkluzivnih obrazovnih programa prilagođenih različitim potrebama učenika, promicanje angažmana zajednice i partnerstva, upotreba tehnologija za poboljšanje iskustava učenja.

Poljska: Digitalne kompetencije za sve vladina je inicijativa za poboljšanje digitalne pismenosti među nastavnicima i učenicima odraslih, s naglaskom na poboljšanje digitalnih i andragoških vještina.

- *Prednosti:* Financijska potpora, mogućnosti suradnje, nacionalni doseg.
- *Slabosti:* Ograničenja resursa, birokratski procesi.
- *Mogućnosti:* tehnološka integracija, industrijska partnerstva.
- *Izazovi:* Ograničena digitalna pismenost među nastavnicima.
- *Učinak:* Poboljšana digitalna stručnost, inovativne metode poučavanja.
- *Elementi za One Step Up:* Razvoj strukturiranih tečajeva za opremanje nastavnika digitalnim vještinama, naglasak na inovativnim metodama poučavanja i platforme za e-učenje, poticanje suradničkih partnerstva s industrijom i obrazovnim institucijama.

Portugal: Program sličan SOLAS-u usredotočen je na pružanje mogućnosti osposobljavanja za nastavnike i učenike odraslih, s naglaskom na digitalne vještine.

- *Prednosti:* Financijska potpora, mogućnosti suradnje, nacionalni doseg.

- *Slabosti:* Ograničenja resursa, birokratski procesi.
- *Mogućnosti:* tehnološka integracija, industrijska partnerstva.
- *Izazovi:* Ograničena digitalna pismenost među nastavnicima.
- *Učinak:* Poboljšana digitalna stručnost, inovativne metode poučavanja.
- *Elementi za One Step Up:* Razvoj strukturiranih tečajeva za opremanje nastavnika digitalnim vještinama, naglasak na inovativnim metodama poučavanja i platforme za e-učenje, poticanje suradničkih partnerstva s industrijom i obrazovnim institucijama.

Analiza otkriva da je ažuriranje digitalnih i andragoških vještina među nastavnicima u obrazovanju odraslih zajednički prioritet u svim zemljama sudionicama. Iako je svaka zemlja razvila posebne programe za rješavanje tih potreba, i dalje postoje zajednički izazovi kao što su ograničenja resursa i financijska ograničenja. Mogućnosti za suradnju i tehnološku integraciju predstavljaju obećavajuće mogućnosti za poboljšanje tih programa. Nalazi naglašavaju važnost kontinuiranog profesionalnog razvoja za nastavnike kako bi se osiguralo da obrazovanje odraslih ostane fleksibilno, dostupno i učinkovito za niskokvalificirane odrasle osobe. Rješavanjem utvrđenih izazova i iskorištavanjem mogućnosti, kreatori politika mogu podržati održivi razvoj sustava obrazovanja odraslih koji odgovaraju na rastuće potrebe učenika.

3.3. ALTERNATIVNI I KREATIVNI MODELI

Treća komparativna analiza u okviru projekta “One Step Up” bila je usmjerena na ispitivanje alternativnih i kreativnih modela za uključivanje niskokvalificiranih odraslih učenika. Ti modeli uključuju festivale učenja, događanja u zajednici i inovativne andragoške pristupe osmišljene za povećanje sudjelovanja i uključenosti u cjeloživotno učenje. Istraživanje je identificiralo različite inicijative i strategije diljem zemalja sudionica i procijenilo njihovu učinkovitost, prednosti, slabosti, mogućnosti i izazove.

Ključna područja:

- **Zajedničke prepreke:** Analiza je istaknula zajedničke prepreke sudjelovanju u alternativnim modelima učenja, uključujući pitanja financiranja, izazove pristupačnosti i nedovoljnu promociju. Te prepreke mogu značajno utjecati na doseg i učinkovitost obrazovnih programa namijenjenih niskokvalificiranim odraslim osobama.
- **Potreba za prilagođenom podrškom:** Sve su zemlje prepoznale potrebu za pružanjem prilagođenih usluga podrške za uključivanje niskokvalificiranih odraslih osoba. To uključuje financijsku pomoć, kampanje za podizanje svijesti i angažman zajednice kako bi se osiguralo da obrazovne mogućnosti budu dostupne i relevantne.
- **Digitalna isključenost:** Značajan dio niskokvalificiranih odraslih učenika suočava se s digitalnom isključenošću, što zahtijeva sveobuhvatnu obuku o digitalnoj pismenosti i integraciju digitalnih alata u obrazovne programe kako bi se premostio jaz.

Nalazi po državama

Hrvatska: Tjedan cjeloživotnog učenja godišnji je događaj usmjeren na promicanje cjeloživotnog učenja i povećanje angažmana među odraslima koji su imali ograničenu izloženost obrazovnim mogućnostima.

- *Prednosti:* Povećana svijest i angažman, raznolik raspon aktivnosti i mogućnosti učenja.
- *Slabosti:* Ograničen doseg i svijest, logistički izazovi.
- *Prilike:* Poboljšani promotivni naponi putem internetskih platformi i društvenih medija, prikazujući osobne i profesionalne prednosti.
- *Izazovi:* Osiguravanje širokog sudjelovanja, održavanje angažmana nakon događaja.
- *Elementi za One Step Up:* Povećanje kampanje podizanja svijesti, isticanje priča o uspjehu i svjedočanstva prošlih sudionika i upotreba različitih medijskih kanala za promociju.

Cipar: Konferencija o digitalnim vještinama u modernom dobu dio je aktivnosti Ministarstva za Europsku godinu vještina 2023., s naglaskom na kontinuirano i ciljano osposobljavanje nastavnika i jačanje postojeće infrastrukture.

- *Prednosti:* Fokus na digitalnim vještinama i cjeloživotnom učenju, snažna institucionalna podrška.
- *Slabosti:* Niska razina digitalnih vještina među građanima, oslanjanje na postojeće infrastrukture.
- *Mogućnosti:* Razvoj nacionalnih strategija za profesionalni razvoj, povezivanje radnih potreba s obrazovnim sustavima.
- *Izazovi:* Rješavanje nedostatka digitalnih vještina, osiguravanje širokog sudjelovanja.
- *Elementi za One Step Up:* Osigurati praktičnu obuku, promicati kontinuirano učenje i analizirati profesionalne potrebe za učinkovitim prilagođavanjem programa.

Češka: Tjedan digitalnih vještina (Týden digitálních dovedností) je jednotjedni događaj posvećen poboljšanju digitalne pismenosti među odraslima, koji uključuje treninge, seminare i izložbe o digitalnim alatima i online komunikaciji.

- *Prednosti:* Visoka stopa sudjelovanja, različite mogućnosti učenja, snažna podrška vladinih i tehnoloških organizacija.
- *Slabosti:* Ograničeni financijski poticaji, potreba za širom promocijom.
- *Mogućnosti:* Financijski poticaji poslodavcima za subvencioniranje osposobljavanja zaposlenika, širenje inicijativa za digitalnu inkluziju.
- *Izazovi:* Značajan jaz u digitalnim vještinama među radnom snagom.
- *Elementi za One Step Up:* Povećanje angažmana poslodavaca, pružanje poticaja za sudjelovanje i proširenje inicijative za digitalnu pismenost.

Francuska: Samoregulirani pristupi učenju usredotočeni su na odrasle učenike koji upravljaju svojim mislima, emocijama i radnjama za postizanje ciljeva učenja, naglašavajući emocionalnu inteligenciju i samoefikasnost.

- *Prednosti:* Personaliziran i usmjeren na učenika, podržava emocionalni i kognitivni razvoj.
- *Slabosti:* Složena provedba, zahtijeva visoku razinu samomotivacije.
- *Mogućnosti:* Integracija s modelima suradničkog učenja, korištenje tehnologije za podršku samoreguliranom učenju.
- *Izazovi:* Osiguravanje angažmana i motivacije učenika, pružanje odgovarajuće podrške.
- *Elementi za One Step Up:* Provedba personaliziranih planova učenja, uključivanje treninga emocionalne inteligencije i upotreba tehnologija za podršku samoreguliranom učenju.

Irska: Strategije Nacionalne agencije za pismenost odraslih (NALA) usredotočene su na personalizirane, fleksibilne i inkluzivne metode poučavanja osmišljene za uključivanje niskokvalificiranih odraslih učenika.

- *Prednosti:* Fleksibilan i inkluzivan, prilagođen individualnim potrebama učenika.
- *Slabosti:* Ograničeni resursi, izazovi u održavanju dugoročnog angažmana.
- *Mogućnosti:* Uspostaviti centre za učenje u zajednici, proširiti digitalne resurse za učenje.
- *Izazovi:* prevladavanje stigme povezane s učenjem odraslih, osiguravanje dugoročnog sudjelovanja.
- *Elements for One Step Up:* Razvoj inicijativa za učenje u zajednici, promicanje inkluzivnih nastavnih praksi i iskorištavanje tehnologije za fleksibilne mogućnosti učenja.

Litva: Podizanje sudjelovanja odraslih i poduzeća u učenju nacionalna je inicijativa usmjerena na povećanje sudjelovanja odraslih i poduzeća u cjeloživotnom učenju inovativnim pristupima i uključivanjem zajednice.

- *Prednosti:* vođen zajednicom, inkluzivan i usredotočen na praktičnu podršku.
- *Slabosti:* Ograničen doseg, izazovi u održavanju angažmana.
- *Prilike:* proširenje programa u blizini mjesta gdje ljudi žive, pružanje praktične podrške kao što je skrb o djeci i subvencioniranje putnih troškova.
- *Izazovi:* Rješavanje izazova i isključenosti obrazovnog sustava.
- *Elementi za One Step Up:* Učiniti modele učenja dostupnima, pružiti praktičnu podršku učenicima i promoviranje fleksibilnih mogućnosti učenja.

Poljska: Education Street Learning Festival je godišnji edukativni događaj u Varšavi koji transformira javne prostore u dinamična okruženja za učenje, promičući cjeloživotno učenje.

- *Prednosti:* Visoka vidljivost, angažman u zajednici, različite mogućnosti učenja.
- *Slabosti:* izazovi održivosti i koordinacije, ograničen doseg.
- *Mogućnosti:* Jačanje suradnje s lokalnim organizacijama, provedba učinkovitih metoda evaluacije.
- *Izazovi:* Osiguravanje kontinuiranog angažmana izvan festivala.
- *Elementi za One Step Up:* Poticanje suradnje, kreativno korištenje javnih prostora za obrazovne događaje i provedba aktivnosti praćenja kako bi se održao angažman.

Portugal: Sudjelovanje u kreativnim aktivnostima naglašava kreativne aktivnosti i izložbe za jačanje samopoštovanja i samopouzdanja učenika, promičući sudjelovanje u cjeloživotnom učenju.

- *Prednosti:* Pozitivan utjecaj na samopoštovanje, raznolike i zanimljive aktivnosti.
- *Slabosti:* Ograničeno financiranje i ograničenja resursa, izazovi održivosti.
- *Prilike:* Osiguranje određenih izvora financiranja, integriranje kreativnih modela u nacionalne politike.
- *Izazovi:* Osiguravanje dosljedne kvalitete i angažmana, rješavanje zakašnjelih plaćanja i skraćivanje trajanja tečajeva.
- *Elementi za One Step Up:* Dodijela sredstava za kreativne modele učenja, integriranje alternativnih metode učenja u nacionalne strategije i promoviranje prednosti kreativnog učenja.

Analiza ističe inovativne i različite pristupe koji se provode u zemljama sudionicama kako bi se angažirali niskokvalificirani odrasli učenici putem alternativnih i kreativnih modela. Te se inicijative bave zajedničkim preprekama kao što su pitanja financiranja, pristupačnost i digitalna isključenost, istodobno naglašavajući potrebu za prilagođenim uslugama podrške i angažmanom zajednice. Učeći iz ovih modela i integrirajući uspješne elemente u šire strategije, projekt „One Step Up“ može poboljšati učinkovitost i doseg programa obrazovanja odraslih, potičući kulturu cjeloživotnog učenja i osobnog razvoja. Rješavanje utvrđenih izazova i iskorištavanje prilika bit će ključni za održivi rast i učinak tih obrazovnih inicijativa.

3.4. STAVOVI NISKOKVALIFICIRANIH ODRASLIH OSOBA

Četvrta komparativna analiza u okviru projekta „One Step Up“ bila je usmjerena na ispitivanje stavova niskokvalificiranih odraslih prema obrazovanju i cjeloživotnom učenju. Razumijevanje tih stavova ključno je za razvoj učinkovitih strategija i programa koji uključuju ovu demografiju i rješavaju njihove jedinstvene potrebe i prepreke. Istraživanje je identificiralo zajedničke teme, izazove i mogućnosti u zemljama sudionicama, pružajući sveobuhvatan pogled na to kako niskokvalificirane odrasle osobe percipiraju obrazovanje i angažiraju se u njemu.

Ključna područja:

- **Uobičajene prepreke:** Niskokvalificirane odrasle osobe često se suočavaju s nekoliko prepreka za uključivanje u obrazovanje, uključujući financijska ograničenja, pitanja upravljanja vremenom, nedostatke u digitalnim vještinama i društvenu stigmatu. Te prepreke mogu značajno utjecati na njihovu spremnost i sposobnost sudjelovanja u programima cjeloživotnog učenja.
- **Potreba za prilagođenom podrškom:** Postoji prepoznata potreba za pružanjem prilagođenih usluga podrške za uključivanje niskokvalificiranih odraslih osoba. To uključuje financijsku pomoć, fleksibilne rasporede učenja, osposobljavanje za digitalnu pismenost i personalizirane načine učenja.
- **Digitalna isključenost:** Značajan dio niskokvalificiranih odraslih osoba suočava se s digitalnom isključenošću, što dodatno otežava njihov pristup obrazovanju. Rješavanje problema digitalne pismenosti i osiguravanje pristupa potrebnoj tehnologiji ključni su koraci za premošćivanje tog jaza.

Nalazi po državama

Hrvatska: Niskokvalificirane odrasle osobe u Hrvatskoj često pokazuju nevoljkost da se uključe u formalno obrazovanje zbog prošlih negativnih iskustava i nedostatka povjerenja u svoje sposobnosti.

- *Prepreke:* Financijska ograničenja, nedostatak vremena zbog radnih i obiteljskih obveza i ograničen pristup relevantnim tečajevima.
- *Prilike:* pružanje fleksibilnijih mogućnosti učenja i podrške u zajednici kako bi obrazovanje bilo dostupnije.
- *Izazovi:* prevladavanje stigme povezane s učenjem odraslih i pružanje dovoljne podrške za održavanje angažmana.
- *Elementi za One Step Up:* Razvoj programa za informiranje zajednice kako bi se podigla svijest i smanjila stigma, ponudila financijska podrška i pružili fleksibilni rasporedi učenja.

Cipar: Mnoge niskokvalificirane odrasle osobe na Cipru prepoznaju vrijednost obrazovanja, ali se osjećaju preplavljenima digitalnim vještinama potrebnim za moderna okruženja za učenje.

- *Prepreke:* nedostaci u digitalnim vještinama, financijski problemi i nedovoljno vremena.
- *Mogućnosti:* Provedba sveobuhvatnih programa digitalne pismenosti i pružanje financijske pomoći za smanjenje troškovne barijere.
- *Izazovi:* Osiguravanje dosljednog angažmana i prevladavanje otpora učenju novih tehnologija.
- *Elementi za One Step Up:* Pružanje obuke o digitalnoj pismenosti, ponuda financijskih poticaja i promoviranje prednosti digitalnih vještina za zapošljivost.

Češka: Niskokvalificirane odrasle osobe u Češkoj često se osjećaju isključenima iz formalnih obrazovnih sustava i preferiraju neformalna okruženja za učenje.

- *Prepreke:* Financijska ograničenja, nedostatak svijesti o dostupnim programima i digitalna isključenost.
- *Prilike:* Promicanje neformalnih prilika za učenje i učenje u zajednici te povećanje svijesti o postojećim programima.
- *Izazovi:* Premošćivanje jaza između neformalnog i formalnog obrazovanja i rješavanje digitalne pismenosti.
- *Elementi za One Step Up:* Poboljšanje promicanja učenja u zajednici, pružanje programa digitalne pismenosti i stvaranje puteva od neformalnog do formalnog obrazovanja.

Francuska: Niskokvalificirani odrasli često na obrazovanje gledaju pozitivno, ali ih odvraća složenost i troškovi upisa na tečajeve.

- *Prepreke:* Financijska pitanja, složeni administrativni procesi i ograničena dostupnost odgovarajućih programa.
- *Mogućnosti:* Pojednostavljivanje procesa upisa i pružanje financijske podrške i smjernica.
- *Izazovi:* Smanjenje administrativnih prepreka i osiguravanje dostupnosti i relevantnosti programa.
- *Elementi za One Step Up:* pojednostavljivanje administrativnih procesa, ponuda financijske pomoći i prilagodba programa kako bi se zadovoljile specifične potrebe niskokvalificiranih odraslih osoba.

Irska: Mnoge niskokvalificirane odrasle osobe u Irskoj vide prednosti obrazovanja, ali oklijevaju zbog prošlih neuspjeha i nedostatka povjerenja.

- *Prepreke:* društvena stigma, financijska ograničenja i pitanja upravljanja vremenom.
- *Mogućnosti:* Pružanje poticajnih okruženja za učenje i financijske pomoći.
- *Izazovi:* prevladavanje društvene stigme i održavanje dugoročnog angažmana.
- *Elementi za One Step Up:* Razvoj podržavajuće zajednice za učenje, pružanje financijske podrške i kreiranje fleksibilnih rasporeda učenja.

Litva: Niskokvalificirane odrasle osobe općenito su otvorene za učenje, ali se suočavaju sa značajnim preprekama vezanim uz pristupačnost i troškove.

- *Prepreke:* Financijska ograničenja, nedostatak lokalnih obrazovnih mogućnosti i ograničena svijest.
- *Mogućnosti:* Proširenje pristupa obrazovanju putem internetskih programa i programa koji se temelje na zajednici.
- *Izazovi:* rješavanje financijskih prepreka i podizanje svijesti o dostupnim programima.
- *Elementi za One Step Up:* Povećanje mogućnosti online učenja, pružanje financijske pomoći i poboljšanje promotivnih napora za podizanje svijesti.

Poljska: Niskokvalificirane odrasle osobe često se osjećaju isključenima iz tradicionalnih obrazovnih sustava i izražavaju želju za praktičnijim osposobljavanjem vezanim uz posao.

- *Prepreke:* Financijska pitanja, ograničena dostupnost relevantnih tečajeva i društvena stigma.
- *Mogućnosti:* Pružanje praktičnog osposobljavanja povezanog s poslom i financijske podrške.
- *Izazovi:* Smanjenje društvene stigme i osiguravanje relevantnosti i dostupnosti tečajeva.

- *Elementi za One Step Up:* Razvoj programa obuke vezane uz posao, ponuda financijskih poticaja i promoviranje vrijednost obrazovanja za napredovanje u karijeri.

Portugal: Niskokvalificirane odrasle osobe prepoznaju važnost obrazovanja, ali ih često ometaju financijska ograničenja i nedostaci u digitalnim vještinama.

- *Prepreke:* Financijska pitanja, digitalna isključenost i ograničen pristup relevantnim tečajevima.
- *Mogućnosti:* Pružanje financijske podrške i sveobuhvatnih programa digitalne pismenosti.
- *Izazovi:* rješavanje financijskih prepreka i osiguravanje digitalne pismenosti.
- *Elementi za One Step Up:* Ponuda financijske pomoći, pružanje obuke o digitalnoj pismenosti i širi pristup relevantnim tečajevima.

Analiza otkriva da, iako niskokvalificirane odrasle osobe u zemljama sudionicama općenito prepoznaju važnost obrazovanja, suočavaju se sa značajnim preprekama koje ometaju njihov angažman. Financijska ograničenja, nedostaci u digitalnim vještinama, pitanja upravljanja vremenom i društvena stigma uobičajeni su izazovi koje treba riješiti. Prilagođene usluge podrške, uključujući financijsku pomoć, fleksibilne rasporede učenja i osposobljavanje za digitalnu pismenost, ključne su za poboljšanje angažmana i sudjelovanja u programima cjeloživotnog učenja. Razumijevanjem tih stavova i prepreka, projekt „One Step Up“ može razviti učinkovitije strategije za podršku niskokvalificiranim odraslim osobama na njihovim obrazovnim putovanjima, potičući kulturu kontinuiranog učenja i osobnog razvoja. Rješavanje utvrđenih izazova i iskorištavanje mogućnosti bit će od ključne važnosti za stvaranje uključivog i poticajnog sustava obrazovanja odraslih.

4. GLAVNI NALAZI FOKUS GRUPA

Cilj fokusnih skupina „One Step Up” bio je istražiti različite aspekte obrazovanja odraslih, identificirati dobre prakse i riješiti izazove s kojima se suočavaju niskokvalificirani odrasli.

Ključna područja:

- **Dobre prakse u obrazovanju odraslih:** Identificiranje učinkovitih koncepata obuke, metoda poučavanja i digitalnih alata. Isticanje inovativnih pristupa i uspješnih programa.
- **Alati za ponovno uključivanje odraslih u obrazovanje:** Istraživanje strategija i alata za vraćanje odraslih u obrazovanje. Rasprava o praktičnim primjenama, učenju u zajednici i fleksibilnom rasporedu.
- **Alati za uključivanje odraslih u cjeloživotno učenje:** Ispitivanje metoda za održavanje interesa i motivacije. Isticanje suradničkih radionica, platformi za socijalno učenje i personaliziranih putova učenja.
- **Alati za održavanje fokusa odraslih učenika:** rasprava o strategijama za održavanje fokusa i predanosti. Identificiranje tehnika kao što su kratka razdoblja učenja, samoprocjena i redovite stanke.
- **Digitalni alati u obrazovanju odraslih:** Istraživanje integracije i utjecaja digitalnih alata. Rasprava o platformama za e-učenje, interaktivnim medijima i programima koje podržava umjetna inteligencija.

- **Strategije angažmana:** Dijeljenje učinkovitih strategija angažmana kao što je igranje igara i učenje temeljeno na projektima. Strategije krojenja kako bi se zadovoljile potrebe niskokvalificiranih odraslih osoba.
- **Izazovi i prepreke:** Identificiranje zajedničkih izazova kao što su financijska ograničenja, upravljanje vremenom, nedostaci u digitalnim vještinama i društvena stigma. Predlaganje rješenja za inkluzivnije obrazovanje odraslih.
- **Preporuke politike:** Izrada preporuka politike na temelju nalaza fokus grupe. Rasprava o ulozi kreatora politika u podupiranju obrazovanja odraslih.

Ta su područja osigurala sveobuhvatno istraživanje pitanja i mogućnosti u obrazovanju odraslih, pružajući vrijedan doprinos razvoju ciljanih preporuka politika i najboljih praksi.

Nalazi po državama

Hrvatska koristi različite interaktivne i suradničke metode učenja kako bi angažirala odrasle učenike, s jakim fokusom na praktične i praktične aktivnosti.

- *Koncepti obuke:* Projektno učenje, suradničko učenje i mikroučenje široko se koriste.
- *Strategije angažmana:* Praktično učenje, simulacijske igre i interaktivni alati su učinkoviti.
- *Fokus područja:* Usmjerenje na digitalnu pismenost i pružanje praktičnih ciljeva učenja.

Ključne preporuke

- *Proširiti projektno učenje:* potaknuti učenike da rade na projektima koji se odnose na stvarne scenarije.

- *Koristiti praktične aktivnosti:* Uključiti učenike kroz praktične, praktične zadatke.
- *Rješavanje problema digitalne pismenosti:* Osigurati obuku za poboljšanje digitalne pismenosti među učenicima.

Cipar se usredotočuje na učenje povezano s poslom i kombiniranje tradicionalnih i modernih metoda poučavanja kako bi se uključile niskokvalificirane odrasle osobe.

- *Koncepti obuke:* Naglašavaju se koncepti učenja vezani uz posao i mikroučenje.
- *Strategije angažmana:* Utjelovljenje u učenju, angažiranje tijela i metode temeljene na projektima su učinkovite.
- *Fokus područja:* Korištenje multimodalnih tekstova i digitalnih alata za poboljšanje iskustava učenja.

Ključne preporuke

- *Promicanje učenja vezanog uz posao:* Povezivanje učenja s vještinama vezanim uz posao i scenarijima iz stvarnog života.
- *Kombiniranje tradicionalnih i modernih metoda:* Koristite mješavinu konvencionalnih i digitalnih metoda poučavanja.
- *Uključivanje različitih osjetilnih stilova:* Uključivanje vizualnih, slušnih, kinestetičkih i aktivnosti čitanja/pisanja.

Češka Republika stavlja značajan naglasak na digitalne alate i pripremu prije predavanja kako bi se poboljšalo iskustvo učenja za odrasle.

- *Koncepti obuke:* Priprema prije predavanja korištenjem mrežnih resursa i stalna dostupnost materijala ključne su strategije.
- *Strategije angažmana:* U širokoj se upotrebi nalaze igraće kartice, ankete uživo i alati za suradnju.

- *Fokus područja:* Važno je rješavanje izazova digitalne pismenosti i pružanje raznolikih materijala za učenje.

Ključne preporuke

- *Poboljšanje pripreme prije predavanja:* Osiguranje online resursa kojima učenici mogu pristupiti prije nastave.
- *Fokus na digitalnu pismenost:* Osiguranje da se učenici osjećaju ugodno koristeći digitalne alate kroz ciljanu obuku.
- *Upotreba alata za suradnju:* Uključivanje alata koji olakšavaju timski rad i komunikaciju među učenicima.

Francuski pristup obrazovanju odraslih naglašava povezivanje učenja s profesionalnim ciljevima i uključivanje vještina kritičkog mišljenja u nastavne metodologije.

- *Koncepti obuke:* Učenje kroz rad i izbjegavanje tradicionalnih akademskih pristupa visoko je cijenjeno. Razvoj kritičkog mišljenja ključna je komponenta kurikuluma.
- *Strategije angažmana:* Udaljavanje od tradicionalnih postavki učionice i uključivanje igranja igara i suradničkih radionica učinkovite su strategije.
- *Područja interesa:* Emocionalna inteligencija i umjetnički pristupi koriste se kako bi učenje bilo povezanije i zanimljivije.

Ključne preporuke

- *Promicanje praktičnog učenja:* Upotreba scenarija iz stvarnog života i zadatke rješavanja problema kako bi učenje bilo relevantno.
- *Poboljšanje treninga emocionalne inteligencije:* Integracija aktivnosti koje razvijaju emocionalnu inteligenciju uz kognitivne vještine.
- *Upotreba metoda temeljenih na umjetnosti:* Uključivanje umjetnosti i kreativnosti u učenje kako bi angažirali različite tipove učenika.

Irska fokusna skupina identificirala je nekoliko inovativnih praksi koje koriste digitalne alate i personalizirana iskustva učenja za uključivanje odraslih učenika.

- *Koncepti obuke:* učinkoviti su modeli okrenute učionice i interaktivne internetske platforme.
- *Strategije angažmana:* Platforme za igranje, pripovijedanje i socijalno učenje ključne su metode.
- *Fokus područja:* Personalizirana iskustva učenja i adaptivni sustavi učenja zadovoljavaju različite potrebe učenika.

Ključne preporuke

- *Promoviranje okrenute učionice:* Poticanje učenika da se angažiraju s materijalima prije nastave kako bi maksimizirali učenje u razredu.
- *Uključivanje pripovijedanja:* Upotreba tehnika pripovijedanja kako bi učenje učinili privlačnijim.
- *Korištenje sustava prilagodljivog učenja:* Upotreba tehnologija za prilagođavanje iskustava učenja individualnim potrebama.

Usmjerenost **Litve** na obrazovanje odraslih naglašava važnost integracije tehnologije i praktičnih pristupa učenju kako bi se učenici učinkovito angažirali.

- *Koncepti obuke:* Mikro učenje i upotreba digitalnih alata kao što su Kahoot, Mentimeter i Zoom. Programi koje podržava umjetna inteligencija također se koriste za učinkovitije rješavanje potreba učenika.
- *Strategije angažmana:* Interaktivne igre, mrežni testovi i personalizirani putevi učenja pomažu učenicima da ostanu motivirani i angažirani.
- *Fokus područja:* Naglasak je stavljen na sigurnost, motivaciju i rješavanje stvarnih potreba. Postoji snažan fokus na razumijevanje publike prije osmišljavanja programa učenja.

Ključne preporuke

- *Razvoj sveobuhvatnih programa digitalne pismenosti:* Osigurati opsežnu obuku za nastavnike i učenike u digitalnim alatima i platformama.
- *Poticati suradnička okruženja za učenje:* Poticati grupne aktivnosti i učenje uz pomoć vršnjaka kako bi se poboljšao angažman.
- *Uključivanje umjetne inteligencije i naprednih tehnologija:* Upotreba programa koje podržava umjetna inteligencija kako bi personalizirali iskustva učenja i popunili praznine u kompetencijama.

U **Poljskoj** se mješavina tradicionalnih i digitalnih metoda učenja koristi za pružanje usluga odraslim učenicima, s jakim naglaskom na personalizirane putove učenja i poticajna okruženja.

- *Koncepti obuke:* Uobičajeno je kombinirano učenje, multimedijske prezentacije i igranje igara.
- *Strategije angažmana:* Personalizirani putevi učenja i moduli mikro-učenja učinkoviti su za niskokvalificirane odrasle osobe.
- *Fokus područja:* Trening upravljanja vremenom i stvaranje interaktivnih okruženja za učenje.

Ključne preporuke

- *Proširenje modela kombiniranog učenja:* Kombiniranje online učenja i licem u lice kako bi pružili fleksibilnost.
- *Podrška vještinama upravljanja vremenom:* Ponuda treninga koji pomaže učenicima da učinkovito upravljaju svojim vremenom.
- *Implementacija igara:* Upotreba elemenata sličnih igrama kako bi učenje učinili zanimljivijim i interaktivnijim.

U **Portugalu** se naglašava integracija interaktivnih alata i praktičnih primjena u nastavi kako bi se poboljšao angažman učenika.

- *Koncepti obuke:* Uobičajeno se koriste interaktivne ploče, multimedijaska podrška i modeli kombiniranog učenja.
- *Strategije angažmana:* Učinkovito je mikro učenje, interaktivne igre i praktične aktivnosti.
- *Fokus područja:* Povezivanje sadržaja s primjerima iz stvarnog života i korištenje aktivnosti za podizanje energije za održavanje angažmana.

Ključne preporuke

- *Poboljšanje upotrebe interaktivnih alata:* Upotreba interaktivnih zaslonskih ploča i multimedijaskih alata kako bi angažirali učenike.
- *Fokus na praktičnu primjenu:* Povezivanje nastavnih sadržaja s praktičnim scenarijima iz stvarnog života.
- *Upotreba mikroučenja:* Podijela složenih tema na manje, upravljive jedinice.

5. ALATI ZA PONOVO UKLJUČIVANJE ODRASLIH U OBRAZOVANJE

Ponovno uključivanje odraslih u obrazovanje zahtijeva upotrebu inovativnih i interaktivnih alata koji odgovaraju njihovim jedinstvenim potrebama i sklonostima. Sljedeći alati identificirani su kao učinkoviti u različitim zemljama:

Gamifikacija: Upotreba elemenata sličnih igri kao što su kvizovi, bodovi i značke kako bi učenje bilo zanimljivije.

Interaktivne platforme: Alati kao što su Zoom, Microsoft Teams i Moodle olakšavaju učenje i suradnju na mreži.

Praktične primjene: Povezivanje nastavnog sadržaja sa scenarijima iz stvarnog života pomaže učenicima da uvide važnost svog obrazovanja.

Strategije

Personalizirani putevi učenja: Prilagodba iskustva učenja individualnim potrebama i preferencijama.

Učenje u zajednici: Uključivanje učenika kroz inicijative u zajednici i tečajeve praktičnih vještina.

Fleksibilno raspoređivanje: Ponuda fleksibilnih mogućnosti učenja kako bi se prilagodili rasporedu učenika.

6. ALATI ZA UKLJUČIVANJE ODRASLIH U CJELOŽIVOTNO UČENJE

Uključivanje odraslih u cjeloživotno učenje zahtijeva stvaranje iskustava učenja koja su ugodna, relevantna i pristupačna. Sljedeći alati i strategije pokazali su se učinkovitima:

Gamifikacija: Uključivanje elemenata sličnih igri kako bi učenje bilo zabavno i privlačno.

Suradničke radionice: Olakšavanje grupnog učenja i podrške kroz radionice i timske aktivnosti.

Digitalni alati: korištenje platformama kao što su Kahoot, Padlet i Canva za stvaranje interaktivnih iskustava učenja.

Strategije

Projektno učenje: Poticanje učenika da rade na projektima kojima primjenjuju svoje znanje u stvarnim scenarijima.

Pripovijedanje: Upotrijeba tehnike pripovijedanja kako bi učenje učinili privlačnijim i privlačnijim.

Platforme za socijalno učenje: Olakšavanje vršnjačke podrške i umrežavanje putem platformi za socijalno učenje.

7. ALATI ZA ODRŽAVANJE FOKUSA KOD ODRASLIH UČENIKA

Održavanje fokusa kod odraslih učenika zahtijeva upotrebu strategija koje prekidaju duge sesije učenja i drže učenike angažiranima. Sljedeći alati i strategije su učinkoviti:

Kratka razdoblja učenja: Izbjegavanje dugog vremena treninga kako bi se spriječila dosada.

Samoprocjena: Omogućavanje učenicima da postave i procijene vlastite ciljeve.

Vrijeme pauze: Zakazivanje redovitih pauza za osvježavanje i apsorpciju informacija.

Strategije

Interaktivne aktivnosti: Korištenje kreativnih zadataka, kvizova i multimedijских resursa kako bi održali interes.

Aktivnosti za podizanje energije: Uključivanje dinamičnih aktivnosti kako bi učenici bili angažirani i pažljivi.

Jasni ciljevi učenja: Postavljanje jasnih ciljeva i pružanje redovitih povratnih informacija kako bi učenici bili na pravom putu.

8. DIGITALNI ALATI U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Digitalni alati igraju ključnu ulogu u modernom obrazovanju odraslih, pružajući fleksibilnost i pristupačnost učenicima. Sljedeći alati identificirani su kao učinkoviti u različitim zemljama:

Platforme za e-učenje: alati kao što su Google učionica, Quizlet i Duolingo nude fleksibilne mogućnosti učenja.

Interaktivni mediji: Videozapisi, podcasti i interaktivni kvizovi prilagođeni su različitim stilovima učenja.

Integracija umjetne inteligencije: programi koje podržava umjetna inteligencija pružaju personalizirana iskustva učenja.

Strategije

Modeli kombiniranog učenja: Kombiniranje učenja online i licem u lice za maksimalnu fleksibilnost.

Prilagodljivi sustavi učenja: Upotreba tehnologija za prilagođavanje iskustava učenja individualnim potrebama.

Interaktivni digitalni alati: Uključivanje alate koji uključuju učenike i čine učenje interaktivnijim.

9. PREPORUKE ZA KREATORE POLITIKA

Kako bi se odgovorilo na izazove s kojima se suočavaju niskokvalificirani odrasli i povećala učinkovitost sustava obrazovanja odraslih, nužno je da kreatori politika provedu sveobuhvatne i ciljne strategije. Sljedeće preporuke osmišljene su za povećanje dostupnosti, poticanje suradnje, promicanje fleksibilnih modela učenja, prepoznavanje i vrednovanje prethodnog učenja te podizanje svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja.

Povećanje pristupačnost

Financijska potpora: Kako bi se smanjile financijske prepreke i poboljšalo sudjelovanje u obrazovanju odraslih, ključno je osigurati subvencije, bespovratna sredstva i stipendije posebno namijenjene niskokvalificiranim i odraslim učenicima. Osim toga, financijska potpora ustanovama za obrazovanje odraslih omogućit će im da ponude pristupačne ili besplatne tečajeve, čineći obrazovanje pristupačnijim onima kojima je to najpotrebnije.

Obuka o digitalnoj pismenosti: Razvoj sveobuhvatnih programa digitalne pismenosti ključan je za premošćivanje digitalnog jaza i osiguravanje uključivanja u obrazovanje. Integracija osposobljavanja za digitalne vještine u sve programe obrazovanja odraslih osigurat će učenicima potrebne kompetencije za učinkovito snalaženje i korištenje modernih obrazovnih tehnologija, čime će se poboljšati njihovo iskustvo učenja i zapošljivost.

Fleksibilne mogućnosti učenja: Proširenje kombiniranih i internetskih platformi za učenje ključno je za pružanje fleksibilnih rasporeda učenja koji zadovoljavaju različite potrebe učenika. Osim toga, promicanje modula mikro-učenja omogućit će učenicima da se uključe u obrazovne sadržaje u kratkim, upravljivim segmentima, čineći obrazovanje pristupačnijim i manje dugotrajnim za odrasle učenike.

Strategije

- **Subvencije i bespovratna sredstva:** Dodjela sredstava kako bi se smanjilo financijsko opterećenje niskokvalificiranih odraslih učenika.
- **Programi digitalne pismenosti:** Provođenje široko rasprostranjene obuke o digitalnoj pismenosti kako bi se poboljšale sposobnosti učenika.
- **Kombinirano učenje:** Razvoj i promoviranje online i licem u lice kombiniranih mogućnosti učenja.

Poticanje suradnje

Poticanje partnerstva: Poticanje suradnje između obrazovnih institucija, industrija i državnih tijela ključno je za stvaranje cjelovitog i poticajnog ekosustava učenja. Promicanje partnerstva s organizacijama u zajednici može dodatno podržati provedbu programa obrazovanja odraslih, osiguravajući da su relevantni i dostupni lokalnom stanovništvu.

Angažman u zajednici: Podrška inicijativama za učenje u zajednici koje uključuju satove praktičnih vještina i lokalne događaje može učiniti obrazovanje relevantnijim i privlačnijim za odrasle učenike. Olakšavanje umrežavanja događaja i platformi za edukatore, kreatore politika i učenike za razmjenu najboljih praksi pomoći će u izgradnji snažne, suradničke zajednice usmjerene na cjeloživotno učenje.

Umrežavanje i razmjena znanja: Uspostavljanje regionalnih i nacionalnih foruma za razmjenu ideja, resursa i najboljih praksi poboljšat će kvalitetu i dosljednost programa obrazovanja odraslih. Stvaranje internetskih platformi za kontinuirani profesionalni razvoj i suradnju među nastavnicima u obrazovanju odraslih dodatno će podržati njihov rast i učinkovitost, što će u konačnici koristiti učenicima.

Strategije

- **Institucionalna suradnja:** Izgradnja partnerstva za poboljšanje dijeljenja resursa i inovacija.
- **Učenje temeljeno na zajednici:** Uključivanje učenika kroz obrazovne aktivnosti usmjerene na zajednicu.
- **Forumi za profesionalni razvoj:** Razvoj foruma i internetskih platformi za razmjenu znanja među nastavnicima.

Implementacija fleksibilnih modela učenja

Kombinirano učenje: Razvoj modela kombiniranog učenja koji kombiniraju online i licem u lice poučavanje može pružiti fleksibilnost potrebnu za prilagodbu različitim sklonostima i rasporedima učenja. Osiguravanje da su ti modeli široko dostupni i podržani odgovarajućim resursima pomoći će u maksimiziranju njihove učinkovitosti i dosega.

Mikroučenje: Stvaranje kratkih, usredotočenih modula učenja prilagođenih tako da se uklapaju u užurbane rasporede učenika može učiniti obrazovanje upravljivijim i manje zastrašujućim. Korištenje mikroučenja za jačanje ključnih koncepata i vještina omogućuje učinkovitije i ciljano učenje, pomažući učenicima da zadrže i učinkovito primijene znanje.

Adaptivni sustavi učenja: Implementacija adaptivnih tehnologija učenja koje prilagođavaju obrazovni sadržaj individualnim potrebama učenika može pružiti personaliziranije i učinkovitije obrazovno iskustvo. Pružanje kontinuirane obuke za edukatore o učinkovitom korištenju adaptivnih sustava učenja osigurat će da se te tehnologije iskoriste u punom potencijalu, što će koristiti i edukatorima i učenicima.

Strategije

- **Fleksibilno raspoređivanje:** Promoviranje modela učenja koji se prilagođavaju različitim rasporedima učenika.
- **Moduli mikroučenja:** Razvoj kratkih, ciljanih jedinica učenja.
- **Personalizirano učenje:** Upotreba prilagodljive tehnologije za prilagodbu iskustava učenja.

Priznavanje i validacija

Prepoznavanje prethodnog učenja: Razvoj sustava za prepoznavanje i potvrđivanje prethodnog učenja i radnog iskustva ključan je za priznavanje vještina i znanja koje odrasli već posjeduju. Stvaranje načina na koje odrasli mogu prevesti svoje prethodno učenje u formalne kvalifikacije može značajno poboljšati njihovu zapošljivost i motivaciju za daljnje obrazovanje.

Certifikati: Ponuda certifikata za programe obrazovanja odraslih koje priznaju industrije i poslodavci može pružiti opipljiv povrat ulaganja za učenike. Usklađivanje tih certifikata s nacionalnim kvalifikacijskim okvirima olakšat će priznavanje vještina i osigurati da se kvalifikacije učenika vrednuju i prenose u različite sektore i regije.

Karijerno usmjeravanje: Proširenje pristupa uslugama karijernog savjetovanja i usmjeravanja ključno je za pomoć odraslim osobama u snalaženju u različitim mogućnostima učenja koje su im dostupne. Pružanje stalne podrške i mentorstva može dodatno poboljšati razvoj obrazovanja i karijere, osiguravajući da odrasli imaju potrebne resurse i ohrabrenje za uspjeh na svojim putovanjima učenja.

Ključne strategije:

- **Validacija prethodnog učenja:** Prepoznavanje i potvrda prethodnih iskustva i obrazovanja odraslih.
- **Certifikati priznati od strane industrije:** Ponuda certifikata koji poboljšavaju zapošljivost.
- **Usluge podrške karijeri:** Pružanje smjernica i mentorstva odraslim učenicima.

Podizanje razine svijeste

Kampanje podizanja razine svijesti: Ključno je provoditi nacionalne i regionalne kampanje za informiranje potencijalnih učenika o programima obrazovanja odraslih. Korištenje različitih medijskih kanala može pomoći doprijeti do široke publike, potičući više odraslih da sudjeluju u mogućnostima cjeloživotnog učenja.

Širenje informacija: Poboljšanje širenja informacija o mogućnostima cjeloživotnog učenja putem internetskih platformi prilagođenih korisniku osigurava da potencijalni učenici mogu lako pristupiti relevantnim detaljima. Suradnja s lokalnim organizacijama na distribuciji tih informacija može dodatno podići svijest i povećati angažman zajednice.

Medijske kampanje: isticanje priča o uspjehu odraslih polaznika može poslužiti kao inspiracija i motivacija drugima za obrazovanje. Prikaz osobnih i profesionalnih prednosti kontinuiranog obrazovanja može pomoći u smanjenju stigme povezane s učenjem odraslih, potičući više pojedinaca da iskoriste te mogućnosti.

Strategije

- **Promotivne kampanje:** Pokretanje inicijativa za podizanje svijesti o obrazovanju odraslih.
- **Dostupnost informacija:** Osiguranje lake dostupnosti informacija o mogućnostima učenja.
- **Priče o uspjehu:** Upotreba medija kako bi se istaknule prednosti i uspjesi odraslih učenika.

Provedba ovih preporuka zahtijevat će usklađene napore kreatora politika, edukatora, industrija i organizacija u zajednici. Povećanjem dostupnosti, poticanjem suradnje, promicanjem fleksibilnih modela učenja, prepoznavanjem i potvrđivanjem prethodnog učenja i podizanjem svijesti, kreatori politika mogu stvoriti inkluzivniji i učinkovitiji sustav obrazovanja odraslih. To će ne samo osnažiti niskokvalificirane odrasle osobe da ostvare svoj puni potencijal, već i poticati kulturu kontinuiranog učenja i osobnog razvoja. Projekt “One Step Up” pruža plan za poboljšanje sustava obrazovanja odraslih diljem Europe, osiguravajući da svi odrasli imaju priliku poboljšati svoje vještine, znanje i zapošljivost.

10. ZAKLJUČCI

Projekt “One Step Up” pružio je vrijedan uvid u stanje obrazovanja odraslih u osam europskih zemalja: Litvi, Francuskoj, Poljskoj, Češkoj, Irskoj, Portugalu, Cipru i Hrvatskoj. Kroz kombinaciju fokusnih skupina i opsežnog istraživanja, ovaj je projekt istaknuo i prednosti i izazove trenutnih praksi obrazovanja odraslih te je predložio sveobuhvatne preporuke kreatorima politika za poboljšanje sustava obrazovanja odraslih.

Različiti pristupi obrazovanju odraslih: Zemlje uključene u ovaj projekt koriste širok raspon strategija i modela za uključivanje niskokvalificiranih odraslih osoba u cjeloživotno učenje. Te strategije uključuju učenje povezano s poslom, obrazovanje u zajednici, programe digitalne pismenosti i inovativne andragoške pristupe kao što su mikroučenje i igranje igara.

Zajedničke prepreke: Unatoč raznolikosti pristupa, u svim zemljama i dalje postoje zajedničke prepreke. To uključuje financijska ograničenja, probleme s upravljanjem vremenom, nedostatke u digitalnim vještinama i društvenu stigmatu. Uklanjanje tih prepreka ključno je za poboljšanje stope sudjelovanja i osiguravanje učinkovitosti programa obrazovanja odraslih.

Važnost digitalnih vještina: Potreba za ažuriranjem digitalnih i andragoških vještina među nastavnicima u obrazovanju odraslih univerzalno je prepoznata. Digitalna pismenost ključna je kako za nastavnike tako i za učenike za učinkovito snalaženje u suvremenim obrazovnim alatima i platformama. Programi usmjereni na poboljšanje digitalnih vještina ključni su za povećanje dostupnosti i relevantnosti obrazovanja odraslih.

Uloga vladinog financiranja: Državna potpora igra ključnu ulogu u uspjehu programa obrazovanja odraslih. Financijska pomoć za učenike, financiranje obrazovnih ustanova i poticaji za industrijska partnerstva potrebni su za održavanje i širenje inicijativa za obrazovanje odraslih.

Inovativni i fleksibilni modeli učenja: Inovativni modeli kao što su kombinirano učenje, mikroučenje i adaptivni sustavi učenja pokazali su značajno obećanje u uključivanju niskokvalificiranih odraslih osoba. Ovi modeli pružaju fleksibilnost potrebnu za prilagodbu različitim sklonostima i rasporedima učenja, čineći obrazovanje pristupačnijim i učinkovitijim.

Priznavanje i vrednovanje prethodnog učenja: Sustavi za prepoznavanje i vrednovanje prethodnog učenja i radnog iskustva ključni su za motiviranje odraslih da se vrate obrazovanju. Ovi sustavi pomažu u premošćivanju jaza između neformalnog učenja i formalnih kvalifikacija, povećavajući zapošljivost i izgleda za karijeru.

Angažman i suradnja u zajednici: Suradnja između obrazovnih institucija, industrija i organizacija u zajednici ključna je za stvaranje ekosustava učenja koji pruža podršku. Inicijative za učenje u zajednici i platforme za umrežavanje za nastavnike i dionike poboljšavaju doseg i utjecaj programa obrazovanja odraslih.

Projekt “One Step Up” naglasio je kritičnu potrebu za inovativnim i fleksibilnim pristupima u obrazovanju odraslih. Provedbom navedenih preporuka kreatori politika mogu stvoriti inkluzivnije i učinkovitije sustave obrazovanja odraslih koji promiču cjeloživotno učenje i osnažuju niskokvalificirane odrasle osobe da ostvare svoj puni potencijal. Ovaj sveobuhvatni pristup ne samo da će poboljšati pojedinačne ishode, već će doprinijeti i društvenom i gospodarskom razvoju zajednica diljem Europe.

Sufinancira
Europska unija

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih. Projekt szama: 2022-1-LT01-KA220-ADU-000085898